EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.10.2016
SWD(2016) 331 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUME AF KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse

om Den Europæiske Unions deltagelse i partnerskabet inden for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA)

{COM(2016) 662 final}
{SWD(2016) 332 final}

Resumé

Konsekvensanalyse – forslag til **Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse**

om Den Europæiske Unions deltagelse i partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA)

A. Behov for handling

Forvaltningen af vandforsyning og fødevaresystemer i Middelhavsområdet er ikke bæredygtig. Denne udfordring forværres af klimaændringer og har vigtige nedstrømsvirkninger, herunder socialt og økonomisk stress, ustabilitet og ekstern migration.

En vigtig årsag til, at forvaltningen af vandforsyning og fødevaresystemer ikke er bæredygtigt i Middelhavsområdet, er manglen på et sæt fælles innovative løsninger, der er tilpasset de lokale forhold i regionen og let kan overføres på tværs af denne, og som er blevet fuldt afprøvet og demonstreret på stedet.

Disse løsninger er ikke nært forestående, fordi FoI-investeringer i Middelhavsområdet generelt ikke står mål med omfanget af den regionale udfordring, investeringsniveauet varierer meget mellem landene, finansieringen er ikke godt nok fokuseret på vand- og fødevareudfordringen, de relevante interesserede parter – f.eks. i den private sektor – har ikke altid tilstrækkelig FoI-kapacitet, og indsatsen inden for FoI og samarbejdet mellem EU's medlemsstater og landene i det sydlige og østlige Middelhavsområde er for fragmenteret (det meste styres af bilaterale aftaler) til at have en væsentlig betydning.

Hvad kan der forventes af initiativet?

Det overordnede mål er at udvikle de fuldt afprøvede og demonstrerede fælles innovative løsninger inden for vandforsyning og fødevaresystemer, som Middelhavsområdet så indtrængende har brug for, og dermed gøre vandforsyningen og fødevaresystemerne i Middelhavsområdet mere virkningsfulde, omkostningseffektive og bæredygtige og således bidrage til at løse problemer på et højere plan inden for ernæring, sundhed, trivsel og migration.

Dette generelle mål kan omsættes i følgende fire specifikke mål:

- formulering af en stabil, langsigtet, fælles strategisk FoI-dagsorden inden for vandforsyning og fødevaresystemer
- alle nationale FoI-programmers fokus på gennemførelsen af den strategiske FoI-dagsorden
- strukturel inddragelse af alle (offentlige og private) relevante FoI-aktører i gennemførelsen af den strategiske FoI-dagsorden ved at samle viden og finansielle ressourcer for at opnå den nødvendige kritiske masse
- styrkelse af FoI-finansieringen og alle involveredes gennemførelsesmuligheder.

Hvad er merværdien ved handling på EU-plan?

Initiativet er helt i tråd med den nye partnerskabsramme med tredjelande under den europæiske dagsorden for migration, eftersom den tager hånd om nogle af de grundlæggede årsager til migration, klart ligger i zonen mellem forskning, klimaændringer, miljø og landbrugspolitikker og eksemplificerer den nye samarbejdsmodel for udvikling under den nye partnerskabsramme, i det omfang den omfatter private investorer, benytter begrænsede budgetressourcer og fokuserer på SMV'er og bæredygtig infrastruktur.

Kun med en indsats på EU-plan er det muligt at opnå et velkoordineret og integreret program, der når det ønskede omfang, den ønskede udstrækning og den ønskede kritiske masse til at kunne opfylde specifikke og generelle mål. En indsats på EU-plan er kendetegnet ved en stærk løftestangseffekt, eftersom den mobiliserer betydelige yderligere offentlige og private investeringer. Den skaber også virkninger, der rækker videre end FoI-politik og -løsninger, og støtter dermed EU's eksterne politikker og indsats for at tage hånd om de grundlæggende årsager til migration. EU's deltagelse i PRIMA vil sandsynligvis også styrke Europas synlighed og globale ansvar i EU's naboskabspolitiks ånd, som opfordrer til differentiering og et større fælles ejerskab med partnerne i naboskabet.

B. Løsningsmodeller

Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige politikmodeller er overvejet? Er der en fortrukken løsningsmodel? Hvorfor?

Løsning nr. 0: Ingen politikændring – Basisscenario – Horisont 2020 støtter fortsat generelt emner

vedrørende vand og fødevarer ad hoc. Det vil sandsynligvis ikke blive lanceret initiativer specifikt rettet mod at integrere FoI-systemer i Middelhavsområdet. Individuelle tiltag vil typisk vare 3-4 år. Virkningen vil være begrænset. Dette er ikke den foretrukne løsning.

Løsning nr. 1: ERA-NET-samfinansiering – Den vigtigste aktivitet under Horisont 2020 vil være gennemførelsen af en enkelt (eller en række) samfinansierede fælles indkaldelser af forslag pr. tiltag, hvilket vil medføre finansiering af tværnationale forsknings- og/eller innovationsprojekter. Individuelle tiltag vil typisk vare 5 år. Det vil ikke give mulighed for at tage hånd om innovationsdimensionen, eftersom de nationale programmer, som skal samarbejde og koordinere deres aktiviteter, primært omhandler forskningsaktiviteter i offentlige forskningsinstitutioner. Løsning nr. 1 ventes ikke at integrere nationale finansieringsprogrammer i en fælles forskningsstrategisk dagsorden. Dette er ikke den foretrukne løsning.

Løsning nr. 2: Det fælles program PRIMA baseret på artikel 185 i TEUF – Sætter EU i stand til at deltage i forsknings- og udviklingsprogrammer for flere medlemsstater, herunder deltage i strukturer, som har til formål at gennemføre disse programmer. Artikel 26 i forordningen om Horisont 2020-rammeprogrammet indeholder betingelser og kriterier for at identificere og foreslå et initiativ i henhold til artikel 185 i TEUF. Blandt andre initiativer kan initiativer efter artikel 185 kun foreslås af Kommissionen i tilfælde, hvor der er behov for en særlig gennemførelsesstruktur, og hvor deltagerlandene udviser et stærkt engagement i integration på videnskabeligt, forvaltningsmæssigt og finansielt niveau. Denne løsning omfatter formuleringen af en omfattende strategisk dagsorden for forskning og gennemførelsen deraf gennem flere tværnationale indkaldelser af forslag gennemført af flere af deltagerlandene og gennem en specifik gennemførelsesstruktur (DIS-finansieringsorgan). Dette er typisk et langsigtet tilsagn (10 år). EU vil yde finansiel støtte ved at matche de nationale investeringer. Dette er den bedste løsning i forhold til at opfylde de specifikke og generelle mål og navnlig realisere en række pilot- og demonstrationsprojekter i strategisk vigtige områder vedrørende vandforsyning og fødevaresystemer. Den tager fuldt ud højde for alle erfaringer -- med hensyn til forvaltningen af EU's finansielle bidrag, de opnåede virkninger mv. – fra gennemførelsen af tidligere og igangværende initiativer efter artikel 185. Denne løsning har ligeledes til formål at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og beskytte EU's finansielle interesser gennem passende forudgående kontrol, regnskabsaflæggelse og efterfølgende kontrol.

Hvem støtter hvilken løsning?

Ud fra onlinehøringerne af interesserede parter anses **løsning nr. 2** for at være den optimale politiske løsning.
Som ekspertgruppen anfører i sin rapport, anses **løsning nr. 2** også for at være den mest gunstige politiske løsning.
Fra et bredt politisk perspektiv skal den prioriterede løsning stå i forhold til problemets betydning og alvor, behovet for at finde en reel og øjeblikkelig løsning på det og deltagernes ambitioner om og forpligtelse til at afsætte tilstrækkelige ressourcer og kollektiv opmærksomhed til at kunne sikre et vellykket resultat. I dette perspektiv synes løsning nr. 2 som følge af en potentielt større **effektivitet** med hensyn til at nå de identificerede mål, en mere **virkningsfuld** gennemførelse og mere **sammenhæng** med andre politikker og programmer at være den mest passende løsning, selv om den også indebærer visse risici, som skal reduceres.

C. Den foretrukne løsnings indvirkninger

Hvad er fordelene ved den foretrukne løsning (om nogen, eller de vigtigste)?

Den foretrukne artikel 185-løsning vil hurtigt kunne integrere nationale FoI-programmer og -aktiviteter i Middelhavsområdet. Den vil sikre en virkningsfuld og effektiv levering af fuldt ud afprøvede og demonstrerede fælles innovative og integrerede løsninger til bæredygtig forvaltning af vandforsyning og fødevaresystemer. Den vil give SMV'er og andre virksomheder inden for fødevare- og vandsektoren i Middelhavsområdet større muligheder. Den vil have omfattende positive indvirkninger på miljøet. Den vil forbedre levevilkårene for landmænd. Den vil medføre store positive økonomiske virkninger. Den vil forbedre både ernæring og sundhed for befolkningen i Middelhavsområdet. Og den vil bidrage til større politisk stabilitet og reduceret intern og ekstern migration.

Hvilke omkostninger er forbundet med den foretrukne løsning (om nogen, ellers de vigtigste)?

Initiativet kræver, at der investeres 200 mio. EUR fra Horisont 2020 over det fælles program PRIMA's 10-årige løbetid. Dette finansielle bidrag fra EU matcher et tilsvarende bindende beløb fra deltagerlandene. Der vil blive etableret en klar arbejdsdeling mellem EU's finansielle bidrag og det finansielle bidrag fra deltagerlandene. EU's finansielle bidrag vil primært fokusere på FoI-aktiviteter på et højere niveau af teknologisk beredskab i form af støtte med den fornødne kritiske masse til et begrænset antal strategisk udvalgte pilot- og demonstrationsprojekter. Nationale finansielle bidrag vil fokusere på FoI-aktiviteter på et lavere niveau af teknologisk beredskab, på mobilitets- og uddannelsestiltag, på netværksaktiviteter mv. De årlige arbejdsplaner vil sikre sammenhæng i alle aktiviteter og deres fokus på at nå de operationelle, specifikke og generelle mål.

Hvordan vil virksomhederne, herunder SMV'er og mikrovirksomheder, blive påvirket?

Initiativet vil give virksomheder, SMV'er og mikrovirksomheder i Middelhavsområdet, navnlig i vand- og

fødevaresektoren, større økonomiske muligheder. I Middelhavsområdet udgør mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder en vigtig drivkraft for økonomien og beskæftigelsen. SMV'er i fødevareindustrien udgør en stor del af det samlede antal SMV'er og har et stort innovativt potentiale. Ifølge PRIMA-ekspertgruppen vil halvdelen af fødevare-SMV'erne være i stand til at gennemføre innovationsaktiviteter, så de i langt større grad kan involveres i f.eks. fødevareindustriens værdikæder.
Vil der være store virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?
Under initiativet vil deltagerlandene skulle bidrage 200 mio. EUR. Initiativet ville omfatte interesserede parter i den offentlige sektor i alle deltagerlandene, herunder ministerier, agenturer og andre finansieringsenheder i EU og ikke-EU-lande, som har en interesse i de problemer, som Middelhavsområdet oplever inden for vandforsyning og fødevaresystemer. Videnoverførsel og udvikling af kvalifikationer anses for at være en direkte indvirkning af gennemførelsen af løsning nr. 2, eftersom den omfatter etablering af en ny og integreret modus operandi over for Middelhavsområdet inden for FoI.
Vil der være andre væsentlige virkninger?
Virkningerne af artikel 185-løsningen er vidtrækkende og omfatter FoI-virkninger samt industrielle, miljømæssige, landbrugsmæssige, ernæringsmæssige, sundhedsmæssige, politiske og migrationsmæssige virkninger.
D. Opfølgning
Hvornår vil politikken blive revideret?
Med hensyn til artikel 185 bør effektiviteten evalueres på både programniveau (med fokus på, om de overordnede mål er nået) og på nationalt niveau (med fokus på individuelle nationale mål). Der forventes en midlertidig og en endelig uafhængig vurdering. Betingelserne og datakravene til disse evalueringer skal angives i starten af artikel 185-initiativet.